

(อม.๓๓)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๓/๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๑/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๑๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง

อัยการสูงสุด	โจทก์
นายฉลอง เทอดวิระพงศ์ ที่ ๑	
นายภูมิศิษฐ์ คงมี ที่ ๒	
นางนาที รัชกิจประการ ที่ ๓	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๒ จังหวัดพัทลุง พรรคภูมิใจไทย จำเลยที่ ๒ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดพัทลุง พรรคภูมิใจไทย จำเลยที่ ๓ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคภูมิใจไทย จำเลยทั้งสามจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินโดยการตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมาธิการ การเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ โดยในหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม ซึ่งการออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ วรรคสาม เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๔๑ นาฬิกา สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยเป็นการประชุมต่อเนื่องกัน ตามระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการลงชื่อมาประชุมและการลาประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔ จึงมีการลงชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมประชุมในวันแรก คือ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ แต่ไม่มีการลงชื่อเข้าร่วมประชุมในวันที่ ๙ ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ ซึ่งจำเลยทั้งสามได้เข้าร่วมประชุม และลงชื่อเข้าร่วมประชุมโดยมิได้ลาประชุม ในระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าว จำเลยทั้งสามได้ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต กล่าวคือ

ในระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๓๘ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะที่จำเลยที่ ๑ ไม่อยู่ในที่ประชุม สภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๑ ได้ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ แสดงตน และลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๑ ได้เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร และได้แสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่มตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๕๓ กับวาระที่สาม และข้อสังเกต อันเป็นความเท็จ

ในระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๑.๑๐ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะที่จำเลยที่ ๒ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๒ ได้ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๒ แสดงตน และลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่า จำเลยที่ ๒ ได้เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร และได้แสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๐ อันเป็นความเท็จ

ในระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๒๘ ถึง ๑๕.๔๖ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ขณะที่จำเลยที่ ๓ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๓ ได้ร่วมกับบุคคลใดไม่ปรากฏชัด โดยให้ผู้อื่นหรือยินยอมให้ผู้อื่น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอื่นใด เป็นผลให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เรียงตามรายมาตรา โดยปรากฏข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ในการประชุมดังกล่าวยืนยันว่าจำเลยที่ ๓ ได้เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎร และได้แสดงตนและลงมติร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๔๙ อันเป็นความเท็จ

และต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒ - ๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ วินิจฉัยว่า การออกเสียงลงมติแทนผู้ที่ไม่อยู่ร่วมประชุมเป็นการกระทำโดยไม่สุจริต อันเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในอาณัติมอบหมายของผู้ใดและต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เมื่อการออกเสียงลงคะแนนดังกล่าวเป็นการออกเสียงที่ไม่สุจริต ทำให้ผลการลงมติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วาระที่สอง และวาระที่สาม ไม่สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เป็นเหตุให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว วาระที่สอง และวาระที่สาม ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยทั้งสามดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง หรือหน้าที่

หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ กระบวนการใช้อำนาจนิติบัญญัติ ในการตราพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประชาชนผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่ อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔, ๑๗๒ จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำแถลงปิดคดีของจำเลยทั้งสามแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุตามฟ้อง จำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๒ จังหวัดพัทลุง พรรคภูมิใจไทย จำเลยที่ ๒ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดพัทลุง พรรคภูมิใจไทย และจำเลยที่ ๓ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคภูมิใจไทย ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีคำสั่งนัดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ ในวันพุธที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมใหญ่วุฒิสภา อาคารรัฐสภา เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/พ ๓๑ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ เอกสารหมายเลข ๑๕ ในการใช้สิทธิออกเสียง ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกทุกคนจะมีบัตรอิเล็กทรอนิกส์ประจำตัวเพื่อใช้ในการแสดงตน และลงมติ โดยจำเลยทั้งสามลงชื่อเข้าร่วมประชุมในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ แต่การประชุมไม่แล้วเสร็จ และมีการประชุมต่อเนื่องถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ จึงปิดการประชุมและเลิกประชุมเวลา ๑๗.๔๑ นาฬิกา ในระหว่างการประชุม วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ จำเลยที่ ๑ ออกจากที่ประชุม สภาผู้แทนราษฎร ไปยังท่าอากาศยานดอนเมือง เพื่อโดยสารเครื่องบินเดินทางในเส้นทาง ดอนเมือง - หาดใหญ่ เที่ยวบิน DD ๗๑๑๖ รอบเวลา ๒๐.๕๐ - ๒๒.๑๕ นาฬิกา ตามหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบข้อมูลการเดินทาง ฉบับลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมายเลข ๒๘ (แฟ้ม ๖) วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓

จำเลยที่ ๑ ได้เป็นประธานเปิดงานวันเด็กแห่งชาติประจำปี ๒๕๖๓ ที่เทศบาลตำบลอ่างทอง อำเภอสรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง และเป็นประธานในโครงการวันเด็กตำบลชะมวง ประจำปี ๒๕๖๓ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลชะมวง อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง ตามภาพถ่ายหมาย จ.๒๙ (แฟ้ม ๖) ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ ถึง ๒๓.๕๔ นาฬิกา มีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ เพื่อแสดงตนและลงมติในการพิจารณามาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๑.๐๑ ถึง ๑๗.๓๘ นาฬิกา มีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ เพื่อแสดงตนและลงมติในการพิจารณามาตรา ๓๘ ถึงมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๕๓ กับวาระที่สาม และข้อสังเกต ตามรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ เอกสารหมาย จ.๒๔ แฟ้ม ๔ (หน้า ๒๑๗๓ ถึง ๒๕๒๒) และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ เอกสารหมาย จ.๒๕ แฟ้ม ๕ (หน้า ๒๕๕๗ ถึง ๓๑๓๓) วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ จำเลยที่ ๒ ออกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ไปยังท่าอากาศยานดอนเมืองเพื่อโดยสารเครื่องบินเดินทางในเส้นทาง ดอนเมือง - หาดใหญ่ เที่ยวบิน DD ๗๑๑๖ รอบเวลา ๒๐.๕๐ - ๒๒.๑๕ นาฬิกา ตามหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบข้อมูลการเดินทาง ฉบับลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๘ (แฟ้ม ๖) และจำเลยที่ ๒ มีการสำรองที่นั่งและโดยสารเครื่องบินของสายการบินไทยแอร์เอเชีย ในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เส้นทาง หาดใหญ่-ดอนเมือง เที่ยวบิน FD ๓๑๑๗ รอบเวลา ๐๙.๒๕ - ๑๑.๐๐ นาฬิกา ตามหนังสือของบริษัทไทยแอร์เอเชีย จำกัด ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๓๑ (แฟ้ม ๖) และเดินทางกลับมาเข้าร่วมประชุมต่อในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลาประมาณ ๑๒ นาฬิกา ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๓๐ ถึง ๒๓.๕๔ นาฬิกา มีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๒ เพื่อแสดงตนและลงมติในการพิจารณามาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๑.๐๑ ถึง ๑๑.๑๐ นาฬิกา มีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๒ เพื่อแสดงตนและลงมติในการพิจารณามาตรา ๓๘ ถึงมาตรา ๔๐ ตามรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ เอกสารหมาย จ.๒๔ แฟ้ม ๔ (หน้า ๒๑๗๓ ถึง ๒๕๒๒)

และรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ เอกสารหมายเลข ๖๕
เพิ่ม ๕ (หน้า ๒๕๔๖ ถึง ๒๕๘๐) วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ จำเลยที่ ๓ ออกจากที่ประชุม
สภาผู้แทนราษฎร ไปทำอากาศยานสุวรรณภูมิ เพื่อเดินทางไปสาธารณรัฐประชาชนจีน ในโครงการ
พัฒนาความสัมพันธ์ด้านการศึกษา การท่องเที่ยวการค้า และการลงทุนระหว่างจังหวัดระนอง
กับเมืองซานเหมินเซี่ยะ มณฑลเหอหนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ระหว่างวันที่ ๑๑ ถึง ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ซึ่งจำเลยที่ ๓ ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ
อำนวยการวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ และได้รับคัดเลือกให้เดินทางไปกับคณะดังกล่าว
ตามเอกสารหมายเลข ๖๓๒ ถึง ๖๓๔ (เพิ่ม ๖) ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๔.๒๘ ถึง ๑๕.๔๖ นาฬิกา
มีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ เพื่อแสดงตนและลงมติในการพิจารณามาตรา ๔๓
และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๔๙ ตามรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑
ครั้งที่ ๑๗ เอกสารหมายเลข ๖๕ เพิ่ม ๕ (หน้า ๒๗๑๗ ถึง ๒๙๒๗) ต่อมาประธานสภาผู้แทนราษฎร
ได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ส่งความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) รวม ๒ คำร้อง ว่า
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้อง
ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือไม่ ในกรณีที่ปรากฏเหตุการณืมีผู้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑
ไปลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในขณะที่จำเลยที่ ๑ ไม่ได้อยู่ในที่ประชุม โดยศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยว่า การที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีได้อยู่ในห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร แต่ปรากฏว่า
มีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทน ย่อมมีผลเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต
ทำให้ผลการลงมติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
ในวันและเวลาดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
เป็นเหตุให้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒ - ๓/๒๕๖๓ เอกสารหมายเลข ๕๒ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยทั้งสามเป็นคดีนี้ ต่อมาวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งประทับฟ้อง
โดยมิได้มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น จึงมีผลให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา

ส่วนจำเลยที่ ๓ พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก แต่ให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี ตามคำพิพากษาศาลฎีกาคดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๕/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ พยานหลักฐานจากการไต่สวนได้ความว่า ขณะเกิดเหตุที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ระหว่างการประชุมในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ จำเลยทั้งสามต่างไม่อยู่ในที่ประชุมในบางช่วงเวลา แต่ปรากฏว่า มีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยทั้งสามแสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ปรากฏตามรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ และครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ เอกสารหมาย จ.๒๔ และ จ.๒๕ โดยในส่วนของเวลาที่จำเลยทั้งสามไม่อยู่ในที่ประชุมนั้น ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนได้ความว่า จำเลยทั้งสามต่างเดินทางออกจากที่ประชุมในเวลาที่แตกต่างกัน โดยจำเลยที่ ๑ เบิกความรับว่าเดินทางออกจากที่ประชุมเวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา ของวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ ซึ่งตามรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ เอกสารหมาย จ.๒๕ ระบุว่า ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นเวลาขณะที่ที่ประชุมมีการเปิดระบบให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุมในการพิจารณามาตรา ๓๐ และลงมติในเวลา ๑๙.๓๑ นาฬิกา จึงเชื่อว่าจำเลยที่ ๑ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่วันที่ให้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติในมาตรา ๓๐ เป็นต้นไปจนเสร็จสิ้นการประชุม ส่วนจำเลยที่ ๒ เบิกความว่า จำเลยที่ ๒ ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติด้วยตนเองถึงมาตรา ๒๘ เวลา ๑๗.๕๓ นาฬิกา ในวันเดียวกัน แล้วออกมาด้านนอกห้องประชุม ระหว่างที่อยู่นอกห้องประชุม ได้รับแจ้งจาก นายวิโรจน์ รอดดำ ว่าจำเลยที่ ๑ เดินทางไปทำอากาศยานแล้ว จึงตัดสินใจเดินทางออกจากอาคารรัฐสภาเพื่อไปทำอากาศยานเช่นกัน ซึ่งตามหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบข้อมูลการเดินทางของจำเลยที่ ๒ ฉบับลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๘ (เพิ่ม ๖) ระบุว่าจำเลยที่ ๒ แสดงตัวขึ้นเครื่อง (เซ็คอิน) ที่ทำอากาศยานดอนเมือง เวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา จึงชี้ชัดว่าจำเลยที่ ๒ ต้องเดินทางออกจากที่ประชุมตั้งแต่อ่อนเวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา

เมื่อรับฟังประกอบกับที่จำเลยที่ ๒ ทำหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. รับว่า จำเลยที่ ๒ ไม่ได้เป็นผู้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติดังแต่มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๔๐ จึงเชื่อได้ว่าจำเลยที่ ๒ ไม่อยู่ในที่ประชุมในช่วงการให้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติในมาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๔๐ ตามฟ้องโจทก์ สำหรับจำเลยที่ ๓ นั้นได้ให้การยอมรับว่า จำเลยที่ ๓ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ ช่วงเวลา ๑๔.๒๘ ถึง ๑๕.๔๖ นาฬิกา ตามฟ้องโจทก์ แม้จำเลยที่ ๓ จะอ้างต่อมาว่าจำเลยที่ ๓ ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติด้วยตนเองถึงมาตรา ๔๓ แต่ปรากฏข้อเท็จจริงตามรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ เอกสารหมายเลข จ.๒๕ ว่า ที่ประชุมมีการเปิดระบบให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุมและลงมติในการพิจารณามาตรา ๔๓ ในเวลา ๑๔.๒๘ นาฬิกา และ ๑๔.๒๙ นาฬิกา ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับที่จำเลยที่ ๓ ให้การยอมรับในตอนแรกว่าจำเลยที่ ๓ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ทั้งจำเลยที่ ๓ เคยทำหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการไต่สวนตามเอกสารหมายเลข จ.๘๙ ยืนยันว่า จำเลยที่ ๓ ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติด้วยตนเองถึงมาตรา ๔๒ เท่านั้น จึงเชื่อได้ว่า จำเลยที่ ๓ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่วเวลาที่ให้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติในมาตรา ๔๓ เป็นต้นไปจนเสร็จสิ้นการประชุมข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า ในช่วงระยะเวลาที่จำเลยทั้งสามไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวนั้น มีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยทั้งสามแสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ กล่าวคือ ในการประชุมวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ ได้มีบุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ มาใช้แสดงตนและลงมติมาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๓๙ ตั้งแต่วเวลา ๑๙.๓๐ ถึง ๐๑.๐๗ นาฬิกา ของวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ รวมการแสดงตนและการลงมติดังเนื่องกัน ๑๖ ครั้ง หลังจากนั้น มีการพักการประชุมและเริ่มประชุมอีกครั้งในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ ได้มีบุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ แสดงตนและลงมติมาตรา ๔๐ ถึงมาตรา ๔๓ มาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๕๓ กับวาระที่สาม และข้อสังเกต ต่อเนื่องอีก ๓๐ ครั้ง ตั้งแต่วเวลา ๑๑.๐๘ ถึง ๑๗.๓๘ นาฬิกา จนเสร็จสิ้นการประชุม กับมีบุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๒ แสดงตนและลงมติมาตรา ๔๐

อีก ๒ ครั้ง เวลา ๑๑.๐๘ นาฬิกา และ ๑๑.๑๐ นาฬิกา อันเป็นเวลาก่อนที่จำเลยที่ ๒ จะเดินทางกลับมาร่วมประชุม และมีบุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ ในการแสดงตน และลงมติมาตรา ๔๓ มาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๔๙ ตั้งแต่เวลา ๑๔.๒๘ ถึง ๑๕.๔๖ นาฬิกา ต่อเนื่องกัน ๑๒ ครั้ง ปรากฏตามรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ และครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ เอกสารหมายเลข จ.๒๔ และ จ.๒๕ เห็นว่า บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยทั้งสามเป็นเสมือนสิ่งแทนตนที่จำเลยทั้งสาม ต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อแสดงตัวตนและลงมติในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บัตรอิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จำเลยทั้งสามต้องเก็บรักษาไว้ ด้วยตนเอง แต่กลับปรากฏว่ามีบุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยทั้งสามไปใช้เพื่อแสดงตน และลงมติแทนในระหว่างที่จำเลยทั้งสามไม่อยู่ในห้องประชุม ซึ่งเมื่อพิจารณาลักษณะของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ตามที่ปรากฏในภาพถ่ายเอกสารหมายเลข จ.๓๘ ที่มีการระบุชื่อและนามสกุลของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เจ้าของบัตรไว้อย่างชัดเจน ผู้ที่พบเห็นสามารถทราบได้ทันทีว่าบัตรนั้นเป็นของผู้ใด จึงเป็นการยากที่จะมีบุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยทั้งสามไปใช้โดยผิดหลง นอกจากนี้ ในการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ แสดงตนและลงมติแต่ละครั้งจะกระทำต่อเมื่อประธานในที่ประชุมสั่งให้แสดงตนและเจ้าหน้าที่ควบคุม ระบบเปิดระบบให้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนเสร็จแล้วจึงปิดระบบแสดงตน หลังจากนั้น ประธานในที่ประชุม สั่งให้ลงมติและเจ้าหน้าที่เปิดระบบให้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ลงมติ เมื่อมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ใช้เครื่องเสียงบัตรเดียวกัน จะต้องมีการดึงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ออกจากเครื่องหลังจากแสดงตนแล้ว จากนั้น จึงเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ใหม่อีกครั้งเพื่อลงมติ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องกระทำหลายขั้นตอน แต่กลับมีบุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยทั้งสามมาใช้แสดงตนและลงมติในระหว่างที่จำเลยทั้งสาม ไม่อยู่ในห้องประชุมหลายครั้งอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะจำเลยที่ ๑ มีการแสดงตนและลงมติแทนทั้งสิ้น มากถึง ๔๖ ครั้ง จำเลยที่ ๒ ก็มีการแสดงตนและลงมติแทนทั้งสิ้นมากถึง ๑๘ ครั้ง และจำเลยที่ ๓ มีการแสดงตนและลงมติแทนทั้งสิ้นรวม ๑๒ ครั้ง ซึ่งไม่มีเหตุที่บุคคลอื่นที่มีได้รู้เห็นเป็นใจกับจำเลยทั้งสาม จะต้องเสี่ยงลงมติแทนจำเลยทั้งสามโดยพลการเป็นจำนวนหลายครั้งเช่นนี้ อีกทั้งช่วงเวลาที่จำเลยทั้งสาม ไม่อยู่ในห้องประชุมเป็นเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดแตกต่างกัน การที่บุคคลอื่นจะแสดงตนและลงมติแทนจำเลยทั้งสามได้ โดยต่อเนื่องกันตลอดจำนวนหลายครั้งเช่นนี้ บุคคลนั้นจำเป็นต้องรู้ก่อนว่าจำเลยทั้งสามจะออกจากห้องประชุมเมื่อใด

และจะกลับมาเข้าประชุมอีกหรือไม่ รวมทั้งต้องสามารถมีหรือได้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยทั้งสามมาอย่างรวดเร็วพอที่จะลงมติแทนได้ทันเวลาอีกด้วย การที่บุคคลอื่นสามารถลงมติแทนจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ได้ครบถ้วนทุกครั้งและจำเลยที่ ๓ จำนวนต่อเนื่องหลายครั้งดังกล่าว ย่อมเป็นข้อบ่งชี้ว่า ได้มีการวางแผนและเตรียมการคบคิดกันมาก่อน เพื่อให้ทราบข้อมูลว่าจำเลยทั้งสามจะไม่อยู่ในที่ประชุมช่วงเวลาใด และบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยทั้งสามอยู่ที่ใด ซึ่งหากจำเลยทั้งสามไม่แจ้งข้อมูลหรือไม่ยินยอมมอบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ให้ไป การกระทำดังกล่าวก็ไม่อาจสำเร็จลุล่วงได้ และข้อเท็จจริงตามทางไต่สวน ไม่น่าเชื่อว่าบุคคลอื่นที่แสดงตนและลงมตินั้นจะตัดสินใจกระทำไปเพียงลำพังฝ่ายเดียว เพราะเสี่ยงที่จะถูกตรวจสอบภายหลังหากจำเลยทั้งสามปฏิเสธว่าไม่ได้เป็นผู้แสดงตนและลงมติด้วยตนเอง โดยเฉพาะการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลอื่นมาแสดงตนและลงมติดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ วรรคสาม ทั้งยังเป็นการกระทำความผิดที่มีโทษในทางอาญาและอาจถูกกล่าวหาว่าเป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงถึงขั้นถูกเพิกถอนสิทธิทางการเมืองอีกด้วย และประการสำคัญหลังจากทราบเรื่องที่เกิดขึ้นจำเลยทั้งสามก็ได้สนใจขนขวายตรวจสอบความจริงโดยเร็ว กลับปล่อยปละละเลยโดยมิได้ไปแจ้งความร้องทุกข์และพยายามสืบหาตัวบุคคลที่นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนไปใช้แสดงตนและลงมติแทนเพื่อให้มีการดำเนินคดีให้ถึงที่สุด เพื่อแสดงให้เห็นว่าจำเลยทั้งสามมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นในส่วนที่บุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทน อันเป็นการแสดงถึงความบริสุทธิ์ของตนเอง เมื่อพิจารณาประกอบกับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในครั้งนี้เป็นการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ อันเป็นกฎหมายสำคัญที่เป็นเครื่องมือของรัฐบาลที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินสามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ หากร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรก็จะมีผลถึงความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล จึงจำเป็นต้องมีมาตรการเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคร่วมรัฐบาลต้องเข้าร่วมประชุมและลงมติ เพื่อให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรไปได้ ยิ่งไปกว่านี้ เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๐ และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๕ กำหนดให้ที่ประชุมต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม องค์ประชุมจึงย่อมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ตั้งเห็นได้จากรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๗ และครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ เอกสารหมายเลข ๒๒ ถึง ๒๕ จะต้องมีการตรวจสอบองค์ประชุม โดยให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนก่อนที่จะลงมติทุกครั้ง ซึ่งหากองค์ประชุมไม่ครบ ที่ประชุมก็จะไม่สามารถประชุมต่อไปได้อันส่งผลกระทบต่อการศึกษา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้เป็นไปด้วยความล่าช้า และสะท้อนถึงเสถียรภาพและความไม่มั่นคงของรัฐบาลเช่นเดียวกัน ซึ่งก็ปรากฏจากบันทึกถ้อยคำพยานปาก นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์ และ นายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในชั้นไต่สวน ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า ช่วงที่มีการประชุมนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคร่วมรัฐบาล มี ๒๕๓ เสียง และองค์ประชุมจะต้องมีสมาชิกมาแสดงตนเกินกึ่งหนึ่ง (๒๕๐ คน) ของสมาชิกทั้งหมด ซึ่งรัฐบาลชุดนี้อยู่ในสถานการณ์ที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคร่วมรัฐบาลเกินกึ่งหนึ่งเพียงเล็กน้อย (คะแนนเสียงปริ่มน้ำ) ด้วยเหตุดังกล่าว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคร่วมรัฐบาลจำเป็นต้องรักษาสถานะ ของคะแนนเสียงข้างมากไว้ให้ได้ จำเลยทั้งสามซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคร่วมรัฐบาล จึงต้องฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอื่นใช้แสดงตนและลงมติแทน ในขณะที่ไม่ได้อยู่ในที่ประชุม ที่จำเลยทั้งสามให้การต่อสู้ว่า จำเลยทั้งสามหลงลืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตน ไว้ที่บริเวณที่นั่งประชุมหรือเสียบัตรคาไว้ในช่องเสียบัตร เนื่องจากจำเลยทั้งสามแต่ละคนต่างก็เร่งรีบ ออกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเดินทางไปยังท่าอากาศยาน และจำเลยที่ ๒ มีอาการหลงลืมเป็นประจำ เนื่องจากอาการป่วยด้วยนั้น นอกจากจะเป็นการง่ายแก่การกล่าวอ้างแล้ว ข้ออ้างดังกล่าวยังไม่สมเหตุผล เพราะหากเป็นกรณีหลงลืมซึ่งเป็นเหตุบังเอิญแล้ว ย่อมเป็นไปได้ยากที่บุคคลที่ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตน และลงมติแทนจำเลยทั้งสามจะทราบเรื่องได้เองจนสามารถหาบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยทั้งสาม และใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทนในครั้งถัดไปได้ทันเวลาต่อเนื่องกันพอดีกับที่จำเลยแต่ละคน ออกจากที่ประชุม นอกจากนี้ ในส่วนจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ข้อเท็จจริงยังได้ความจาก นางสาวสายฝน ไกรสมเลิศ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เบิกความยืนยันว่า หลังเลิกประชุมหากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์เสียคาไว้ในช่องเสียบัตร หรือวางลืมไว้บนโต๊ะในห้องประชุม ฝ่ายโสตทัศนอุปกรณ์จะขึ้นผังที่นั่งบนหน้าจอใหญ่ในห้องประชุมว่า แถวที่นั่งใดบ้างได้เสียบัตรคาไว้ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ที่จะเดินสำรวจทุกแถวที่นั่งว่ามีบัตรวางไว้หรือไม่

และจะเก็บบัตรมาจัดเรียงตามลำดับเพื่อต่อการค้นหาเวลาที่สมาชิกมาขอรับบัตรคืน โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นเจ้าของบัตรเท่านั้นที่จะมาขอรับบัตรคืนได้ เจ้าหน้าที่ได้จัดทำหลักฐานการเก็บบัตรอิเล็กทรอนิกส์หลังเลิกประชุมในวันที่ ๘ ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๙ แต่ไม่พบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ หลังเลิกประชุมวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ นางสาวสายฝน พยานโจทก์เป็นเจ้าของพนักงานที่รู้เห็นข้อเท็จจริงจากการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติและมีการทำหลักฐานการเก็บบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุมาประกอบด้วย คำเบิกความของนางสาวสายฝน จึงมีน้ำหนักให้รับฟังได้ ดังนี้ หากจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ หลงลืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ที่บริเวณที่นั่งประชุมหรือเสียบัตรคาไว้ในช่องเสียบัตรในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ ดังที่อ้างเจ้าหน้าที่สำนักงานการประชุมย่อมจะต้องพบและเก็บบัตรของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เอาไว้ จึงไม่อยู่ในวิสัยที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นจะสามารถนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ มาใช้แสดงตนและลงมติแทนจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ในวันรุ่งขึ้นอีกได้ตามที่เกิดขึ้นในคดีนี้ นอกจากนั้น พฤติการณ์ที่มีบุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นวันรุ่งขึ้นด้วยแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่แสดงตนและลงมติแทนนั้นเป็นผู้ถือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เอาไว้ อันเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ไม่พบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ หลังเลิกประชุมวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ ซึ่งการที่บุคคลที่ถือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เพื่อใช้แสดงตนและลงมติแทนในวันรุ่งขึ้น บุคคลนั้นจะต้องทราบตั้งแต่คืนวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ แล้วว่า จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จะไม่เข้าประชุมในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ หากเป็นบุคคลภายนอกย่อมไม่อาจล่วงรู้ถึงความจริงข้อนี้ได้ ตามพฤติการณ์น่าจะเชื่อว่า จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ กับบุคคลที่ถือบัตรอิเล็กทรอนิกส์แทนในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ ต้องมีการติดต่อและรู้เห็นกันว่า จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จะไม่เข้าประชุมในวันดังกล่าว ดังนั้น ข้ออ้างว่าหลงลืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ในที่ประชุม จึงไม่อาจรับฟังได้ ส่วนที่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ อ้างทำนองเดียวกันว่า การนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ไปใช้แสดงตนและลงมติในระหว่างที่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ไม่เข้าประชุม เป็นการกระทำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่หวังดีกับตนเองเป็นการส่วนตัวหรือมีข้อขัดแย้งทางการเมืองกับตนหรือพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่นั้นก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ได้เคยอ้างเหตุดังกล่าวไว้ในหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการไต่สวนแต่อย่างใด ประกอบกับหากถูกบุคคลอื่นกลั่นแกล้งจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ก็ไม่มีความจำเป็นจะต้องใช้

บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทนจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ โดยต้องใช้เวลาตั้งแต่ค่าวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ ถึงเย็นวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ ในระหว่างที่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ไม่อยู่ในห้องประชุม จนครบจำนวนการลงมติทุกครั้ง นอกจากนี้ จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สังกัดพรรคเดียวกัน ย่อมต้องนั่งอยู่ในบริเวณเดียวกัน จึงเป็นการยากที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคอื่น จะนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ไปใช้แสดงตนและลงมติแทนได้ ซึ่งหากเป็นเช่นนั้น ก็จำเป็นต้องถูกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอื่นที่สังกัดพรรคเดียวกันกับจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ พบเห็น และทักท้วงเอาได้ ยิ่งกว่านั้น ผลการลงมติแทนจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ทุกครั้งยังปรากฏผล “เห็นด้วย” สอดคล้องกับสถานะของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคร่วมรัฐบาล อันเป็นการสมประโยชน์ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ มากกว่าจะเป็นการกลั่นแกล้งอีกด้วย ที่จำเลยที่ ๑ อ้างว่า จำเลยที่ ๑ เดินทางอย่างเปิดเผยและไปเป็นประธานงานวันเด็ก มีการประกาศให้ประชาชนในท้องที่ทราบ ย่อมไม่กล้าฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ให้บุคคลอื่นแสดงตนและลงมติแทน ก็เป็นเพียงข้ออ้างหลังเกิดเหตุ และไม่อาจคาดหมายได้ว่าจะเกิดการร้องเรียนหรือดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๑ กรณีที่ไม่อยู่ร่วมประชุมในครั้งนี้ ข้ออ้างส่วนนี้ ไม่อาจนำมาหักล้างหรือยืนยันได้ว่าจำเลยที่ ๑ มิได้ฝากบัตรให้บุคคลอื่นแสดงตน และลงมติแทนได้ ส่วนที่จำเลยที่ ๒ อ้างว่า เมื่อจำเลยที่ ๒ เดินทางกลับไปถึงจังหวัดพัทลุง ได้ทราบว่าประธานสภาผู้แทนราษฎรสั่งพักการประชุมโดยไม่มีการเลื่อนประชุม จำเลยที่ ๒ จึงรีบจองตัวเครื่องบิน เพื่อเดินทางกลับมาประชุมให้ทันในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ แสดงว่าจำเลยที่ ๒ ไม่ได้มอบหมาย หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๒ แสดงตนและลงมติแทนนั้น เห็นได้ว่า แม้จำเลยที่ ๒ จะเดินทางกลับมาประชุมวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ ในเวลา ๑๒ นาฬิกา แต่ก็เป็นข้อพิสูจน์เพียงว่า จำเลยที่ ๒ ไม่ประสงค์จะให้บุคคลอื่นลงมติแทนในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ ไม่ใช่ข้อพิสูจน์ย้อนหลังไปถึงการกระทำของจำเลยที่ ๒ ในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ ได้ แต่อย่างไร เพราะจำเลยที่ ๒ ได้ยินยอมให้มีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนลงมติแทนเฉพาะช่วงคืนวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ โดยคิดว่าการประชุมจะเสร็จสิ้นในวันดังกล่าว ครั้นเมื่อจำเลยที่ ๒ ทราบว่า การประชุมยังไม่เสร็จสิ้น จำเลยที่ ๒ ก็รีบเดินทางกลับมาประชุมในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ แต่ปรากฏว่าในวันนั้นก่อนที่จำเลยที่ ๒ จะเข้าประชุมได้มีบุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๒ แสดงตนและลงมติแทนในการพิจารณามาตรา ๔๐ ไปก่อนแล้ว ข้ออ้างของจำเลยที่ ๒ ดังกล่าวจึงฟังไม่ขึ้น

ที่จำเลยที่ ๒ อ้างว่า เมื่อกลับเข้ามาห้องประชุมได้สอบถามเพื่อนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถึงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตน และมีเสียงตะโกนมาจากด้านหลังว่า “บัตรของพี่เสียบคาอยู่ช่องนี้” เมื่อเดินไปดูจึงพบบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตน โดยไม่ทราบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนดังกล่าวเป็นผู้ใดนั้น นับว่าเป็นเรื่องบังเอิญที่ไม่น่าเชื่อถือ ทั้งที่คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของจำเลยที่ ๒ ตามเอกสารหมายเลข ๖๘๘ ระบุว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนดังกล่าวเป็นรุ่นน้องในพรรคภูมิใจไทยซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเดียวกัน แต่จำเลยที่ ๒ ไม่ได้ระบุชื่อบุคคลดังกล่าว จึงส่อพิรุธว่าเป็นการปกปิดตัวบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๒ สำหรับจำเลยที่ ๓ แม้จะมีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ แสดงตนและลงมติแทนจำเลยที่ ๓ เฉพาะในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เพียงวันเดียวเท่านั้น แต่ข้อเท็จจริงได้ความว่า หลังจากจำเลยที่ ๓ เรงรีบออกจากที่ประชุมตั้งแต่เวลา ๑๔.๒๘ นาฬิกา แล้ว ก็มีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ แสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าวตั้งแต่มาตรา ๔๓ จนถึงมาตรา ๔๘ ในเวลา ๑๕.๒๐ นาฬิกา อย่างต่อเนื่องในทันทีโดยไม่ขาดตอน ซึ่งเห็นได้ชัดว่าเป็นการแสดงตนและลงมติแทนผู้ไม่เข้าประชุมอันมีลักษณะเช่นเดียวกันกับกรณีของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จนกระทั่งถึงเวลา ๑๕.๒๘ นาฬิกา จำเลยที่ ๓ ได้ผ่านพิธีการตรวจคนเข้าเมือง เพื่อเดินทางออกนอกราชอาณาจักร ตามผลการสืบค้นข้อมูลการเดินทาง สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เอกสารหมายเลข ๓๓๔ ทำให้ปรากฏหลักฐานทางราชการเป็นภาพถ่ายและระบุเวลาชัดเจนว่าจำเลยที่ ๓ อยู่ที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและกำลังจะเดินทางออกนอกราชอาณาจักร หลังจากนั้น ไม่นานมีการใช้ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ แสดงตนและลงมติอีกครั้งในการพิจารณาตรา ๔๙ ในเวลา ๑๕.๔๕ นาฬิกา และ ๑๕.๔๖ นาฬิกา จึงหยุดใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ แสดงตนและลงมติต่อไป ทั้งที่ก่อนหน้านี้เพียงมีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ แสดงตนและลงมติแทนต่อเนื่องเรื่อยมา มากถึง ๑๒ ครั้ง แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ นั้น ได้ทราบว่าจำเลยที่ ๓ กำลังจะเดินทางออกนอกราชอาณาจักรแล้ว เชื่อว่ามีการติดต่อแจ้งข้อมูลและรู้เห็นกันกับจำเลยที่ ๓ ตั้งแต่จำเลยที่ ๓ ออกจากที่ประชุม จนถึงเวลาที่จำเลยที่ ๓ จะเดินทางออกนอกราชอาณาจักร จึงไม่ได้มีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ เพื่อแสดงตนและลงมติแทนจำเลยที่ ๓ จนเสร็จสิ้นการประชุม และไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องเก็บบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยที่ ๓ ไว้กับตัวเองอันจะทำให้อาจถูกตรวจพบได้ จึงทิ้งบัตรของจำเลยที่ ๓ ไว้ในที่ประชุมเพื่อให้เจ้าหน้าที่มาเก็บไปหลังจากเลิกประชุม พฤติการณ์แห่งคดีมีเหตุผล

และนำหน้าให้รับฟังได้โดยปราศจากสงสัยว่า จำเลยทั้งสามยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทนจำเลยทั้งสาม เมื่อการออกเสียงลงคะแนนเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ที่เป็สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้คือผู้ที่เข้าประชุมและอยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีการออกเสียงลงคะแนนเท่านั้น การกระทำใดเพื่อให้มีการออกเสียงลงคะแนนแทนกันจึงเป็นการขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๐ วรรคสาม ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน และไม่ชอบด้วยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ วรรคสาม ที่การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ อันถือเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่สุจริต มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมนั้นไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย และเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๑๔ ทั้งขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่ได้ปฏิญาณตนในที่ประชุมก่อนเข้ารับหน้าที่ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๑๕ ซึ่งต่อมาภายหลังศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เฉพาะการพิจารณาลงมติในวาระที่สอง วาระที่สาม และข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ โดยกำหนดคำบังคับให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการให้ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเฉพาะในวาระที่สอง วาระที่สาม และข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ จึงถือได้ว่าการกระทำของจำเลยทั้งสามก่อให้เกิดความเสียหายแก่สภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติและส่วนราชการ ทั้งการที่จำเลยทั้งสามซึ่งมีหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ แต่กลับฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยทั้งสามกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นหรือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยทั้งสามไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่น โดยจำเลยทั้งสามต่างยินยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของจำเลยทั้งสามแสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ แทนจำเลยทั้งสาม เพื่อให้ร่างกฎหมายดังกล่าวผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร อันถือได้ว่าเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

โดยทุจริตแล้ว จำเลยทั้งสามจึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใด ในตำแหน่งหรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามฟ้อง

อนึ่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “...ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่ง นับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ” ซึ่งเป็นผลของกฎหมายที่ผู้ถูกกล่าวหาต้องพ้นจากตำแหน่งทางการเมือง และถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งทันที หากศาลมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา โดยโจทก์ไม่จำเป็นต้องมีคำขอ ตามมาตรา ๘๑ คดีนี้โจทก์บรรยายฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสามตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว เมื่อศาลวินิจฉัยว่า จำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา จำเลยทั้งสามย่อมต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่และต้องถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งด้วย และเมื่อปรากฏว่าศาลมีคำสั่งในคดีนี้ให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ หยุดปฏิบัติหน้าที่เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ส่วนจำเลยที่ ๓ พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนโจทก์ฟ้องคดีนี้แล้ว จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จึงต้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ เป็นต้นไป และจำเลยทั้งสามต้องถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ อีก โดยองค์คณะผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมากเห็นควร ไม่เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของจำเลยทั้งสาม

พิพากษาว่า จำเลยทั้งสามมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ลงโทษจำคุกคนละ ๑ ปี องค์คณะผู้พิพากษา มีมติเสียงข้างมาก เห็นว่า ทางใต้สวนของจำเลยทั้งสามเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ

ลดโทษให้คนละหนึ่งในสี่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกคนละ ๙ เดือน
พฤติการณ์แห่งคดีเป็นการกระทำโดยทุจริตถือเป็นเรื่องร้ายแรง จึงไม่มีเหตุรอกการลงโทษ ให้จำเลยที่ ๑
และที่ ๒ พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นวันหยุดปฏิบัติหน้าที่
และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยทั้งสามตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
หรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป
และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง.

นายสิทธิศักดิ์ วนะชกิจ

นายประทีป อ่าววิจิตรกุล

นายอุดม วัตตธรรม

นายสมเกียรติ ตั้งสกุล

นางสุวิชา นาควัชระ

นายอำพันธ์ สมบัติสถาพรกุล

นายสาคร ตั้งวรรณวิบูลย์

นางกาญจนา ชัยคงดี

นายสุทิน นาคพงศ์